

Sygn. akt V ACz 289/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSA Grzegorz Stojek

Sędziowie SA Aleksandra Janas (spr.)

SO (del.) Jacek Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w B.

przy udziale (...) Spółki Akcyjnej w upadłości układowej w K.

przy udziale nadzorcy sądowego M. S.

w przedmiocie wniosku o zabezpieczenie przed wszczęciem postępowania

na skutek zażalenia uprawnionego i obowiązanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 25 października 2016 r., sygn. akt XIII GCo 110/16

p o s t a n a w i a :

1. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 1 i 3 o tyle, że udzielić zabezpieczenia również poprzez:

- zajęcie wierzytelności obowiązanej wobec (...) Sp. z o.o. w J.
z tytułu zatrzymanych kaucji gwarancyjnych;

- zajęcie wierzytelności obowiązanej wobec Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego
w K. z tytułu zwrotu podatku VAT za lata 2014-2016;

2. oddalić zażalenie obowiązanej;

3. pozostawić Sądowi Okręgowemu w Katowicach rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

SSO (del.) Jacek Włodarczyk SSA Grzegorz Stojek SSA Aleksandra Janas

Sygn. akt V ACz 289/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Katowicach udzielił wnioskodawcy zabezpieczenia powództwa o zapłatę kwoty 143.458,45 zł z należnymi odsetkami ustawowymi, a od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie

w transakcjach handlowych oraz z kosztami przyszłego procesu, poprzez:

- zajęcie rachunków bankowych obowiązanej prowadzonych przez: (...) Bank (...) S.A. ul. (...), (...)-(...) K., (...) Bank (...) S.A. ul. (...), (...)-(...) W. i Bank (...) S.A. ul. (...), (...)-(...) W.;

- zajęcie ruchomości w postaci gotówki znajdującej się w kasie w lokalu obowiązanej przy ul. (...). (...)w K. łącznie do kwoty 173 130,86 zł do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia powództwa (punkt 1). Sąd wyznaczył uprawnionemu dwutygodniowy termin do wytoczenia powództwa pod rygorem upadku zabezpieczenia (punkt 2) oraz oddalił wniosek w pozostałym zakresie (punkt 3).

W ocenie Sądu Okręgowego uprawniony uprawdopodobnił swe roszczenie o zapłatę w świetle przesłanek wynikających z art. 730¹ k.p.c. dołączonymi do wniosku dokumentami, a zwłaszcza umową z 19 sierpnia 2010 r. wraz z 19 aneksami i protokołami zdawczo – odbiorczymi, fakturami VAT wystawionymi dla obowiązanej za zarządzanie depozytami, wezwaniami do zapłaty i korespondencją stron. Zdaniem Sądu uprawniony w wystarczającym dla celów postępowania zabezpieczającego zakresie uprawdopodobnił przyszłe roszczenie procesowe skierowane przeciwko obowiązanej także w świetle art. 750 k.c. w związku z art. 734 § 1 i art. 735 § 1 k.c., a także art. 744 k.c. Sąd uznał, iż uprawniony uprawdopodobnił również interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia - obowiązana wyzbywając się majątku pozyskuje środki za pomocą których spłaca niektórych wierzycieli z pominięciem jednakże uprawnionego w sprawie. Wobec tego przyszła egzekucja jego roszczenia może być poważnie utrudniona, a wręcz niemożliwa.

Sąd Okręgowy oddalił jednakże wniosek uprawnionego w zakresie udzielenia zabezpieczenia poprzez zajęcie wierzytelności obowiązanej wobec spółki (...) Sp. z o.o. i wobec Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w K., albowiem w tym zakresie uprawniony nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia przy zastosowaniu tych sposobów zabezpieczenia, ani też w uzasadnieniu wniosku nie zawarł żadnych twierdzeń odnośnie zajęcia tychże wierzytelności.

W zażaleniu uprawniony wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia polegającą na udzieleniu zabezpieczenia dodatkowo poprzez zajęcie wierzytelności obowiązanej wobec (...) Sp. z o.o. w J. z tytułu zatrzymanych kaucji gwarancyjnych, zajęcie wierzytelności obowiązanej wobec Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w K. z tytułu zwrotu podatku VAT za lata 2014-2016 oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. Zarzucił błędne przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, iż nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia w sposób określony we wniosku.

Z kolei obowiązana w zażaleniu wniosła o jego zmianę poprzez oddalenie wniosku uprawnionego o udzielenie zabezpieczenia. Zarzuciła naruszenie art. 138 § 1 i § 2 oraz § 3 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze a nadto naruszenie art. 730¹ § 1, § 2 oraz § 3 jak również art. 731 k.p.c.

W odpowiedzi na zażalenie uprawniony wniósł o oddalenie zażalenia obowiązanej oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie uprawnionego zasługuje na uwzględnienie, z kolei zażalenie obowiązanej – jako bezzasadne – należało oddalić.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zażalenia uprawnionego stwierdzić należało, że wykazał on interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia w szerszym zakresie niż wynikający z zaskarżonego postanowienia. Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia

z jednej strony trudna sytuacja finansowa obowiązaney, o której świadczą chociażby przedstawione przez uprawnionego materiały prasowe, z drugiej zaś dotychczasowy rezultat postępowania zabezpieczającego, to jest jego bezskuteczność. Na rachunkach bankowych obowiązaney w (...) Bank (...) S.A., w Banku (...) S.A. oraz w (...) Bank (...) S.A. zabezpieczono bowiem łącznie jedynie około 500 zł, zaś w kasie obowiązaney gotówkę w wysokości 175,23 zł. Realna jest też obawa, że obowiązana może złożyć

u podmiotów, których wierzytelności objęte zostały wnioskiem, o przesłanie środków pieniężnych na inne rachunki bankowe aniżeli wskazane w postanowieniu o udzieleniu zabezpieczenia i uzyskane w ten sposób środki rozdysponować z pominięciem uprawnionego. W toku postępowania obowiązana nie zarzucała, że wierzytelności wobec (...) Sp. z o.o. w J. z tytułu zatrzymanych kaucji gwarancyjnych oraz wierzytelności obowiązanego wobec Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w K. z tytułu zwrotu podatku VAT za lata 2014-2016 podlegają już zajęciu, zatem uznać należało, że taki sposób zabezpieczenia jest możliwy.

Nowe sposoby zabezpieczenia mogą zapobiec bezskuteczności zabezpieczenia, dlatego zasadna jest zmiana zaskarżonego postanowienia w sposób wskazany w punkcie 1 sentencji na mocy art. 386 § 1 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Co do zażalenia obowiązaney, to twierdzenia w nim zawarte uznać należy za całkowicie bezzasadne.

Obowiązana w zażaleniu przeczy zasadności roszczenia, podnosząc zarzut bezzasadnego obciążania jej fakturami za niezrealizowaną usługę, bo dotyczącą obligacji już umorzonych. Jednocześnie w odpowiedzi na pozew (sprawa Sądu Okręgowego w Katowicach o sygn. akt XIII GC 598/16) uznaje roszczenie uprawnionego w 80 %. Te sprzeczności czynią jej twierdzenia o braku uprawdopodobnienia roszczenia niewiarygodnymi. Bez znaczenia dla zasadności udzielenia zabezpieczenia jest też argument, iż sąd upadłościowy prowadzący sprawę upadłości układowej zignorował pismo uprawnionego, w którym ten podnosił kwestię rzekomego nieobsługiwania przez (...) S.A. w upadłości układowej jej zobowiązań. Fakt ten nie przesądza bowiem o bezzasadności zabezpieczonego roszczenia.

Skarżąca przeczy twierdzeniom uprawnionego, że wybiórczo zaspokaja swoich wierzycieli i wyzbywa się majątku – płaci bowiem zobowiązania, które są bezsporne. Bezskuteczność dotychczas prowadzonego postępowania zabezpieczeniowego stawia jednak te twierdzenia pod znakiem zapytania, co z kolei uprawdopodobnia istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia po stronie wnioskodawcy.

Z kolei tezy o zagrożeniu dalszego prowadzenia postępowania upadłościowego na skutek dokonanego zabezpieczenia nie zostały w wystarczający sposób dla ich uwzględnienia uzasadnione. Skarżąca ograniczyła się do stwierdzenia, iż brak uchylecia zaskarżonego postanowienia może uniemożliwić zawarcie układu z wierzycielami. Nie wskazała natomiast który z warunków zaproponowanego przez nią układu na skutek wykonania zaskarżonego postanowienia nie zostanie spełniony. Jest to o tyle istotne dla rozstrzygnięcia, że zabezpieczona wierzytelność nie jest objęta planem sanacyjnym, uprawniona korzysta zatem

z jedynej przysługującej jej drogi ochrony prawnej swoich roszczeń, której ograniczenie może nastąpić tylko z wyjątkowych, w pełni wykazanych przyczyn celem uniknięcia obciążenia obowiązaney ponad miarę, co jednak w sprawie nie nastąpiło.

Zgodnie z art. 138 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze jeżeli ustanowiono zarząd własny upadłego, nadzorca sądowy wstępuje z mocy prawa do postępowań sądowych

i administracyjnych dotyczących masy upadłości prowadzonych na rzecz lub przeciwko upadłemu. W sprawach cywilnych nadzorca sądowy ma uprawnienia interwenienta ubocznego, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o współuczestnictwie jednolitym.

W sprawach, o których mowa w ust. 1, uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez upadłego, bez zgody nadzorcy sądowego, nie wywiera skutków prawnych.

Przepis ten nie może być jednak tak interpretowany, by uzależniać udzielenie zabezpieczenia na rzecz przeciwnika upadłego od zgody nadzorcy sądowego. Tym samym jego udział w sprawie dopiero po doręczeniu mu przez organ egzekucyjny postanowienia

w przedmiocie zabezpieczenia, a więc zgodnie z treścią art. 740 k.p.c., nie narusza postanowień art. 138 p. u. i n.

Nie ulega zatem wątpliwości, że wnioskodawca uprawdopodobnił zarówno roszczenie jak i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia (art. 730¹ k.p.c.).

Z przedstawionych względów Sąd Apelacyjny zażalenie obowiązaney – jako bezzasadne – oddalił na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

SSO (del.) Jacek Włodarczyk SSA Grzegorz Stojek SSA Aleksandra Janas

(...)

(...)

(...)

(...)

• (...);

• (...);

• (...)

(...)

(...)